

ГАЗЕТА

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

COGNOSCERE. DOCERE. ERUDIRE.

Видається з 1 січня 1817 року

Випуск 11 від 31 липня 2024 року

*АТТОпис
Сучасного
Успіху*

КОЛОНКА ПРОРЕКТОРА

«РОЗУМ ЗАВЖДИ В ЦІНІ. КАРАЗІНСЬКИЙ ДИПЛОМ ВИЗНАЮТЬ У БУДЬ-ЯКІЙ КРАЇНІ СВІТУ» – ПРОРЕКТОР АНАТОЛІЙ БАБІЧЕВ

Уже третє літо викладачі Каразінського працюють над забезпеченням якісної освіти та комфортної вступної кампанії для українських та іноземних абітурієнтів в умовах воєнного стану. Попри фронтовий статус Харкова, Каразінський не лише не виживає, а стрімко розвивається, зберігає ефективно навчання та примножує здобутки в царині науки й освіти. Це підтверджують високі позиції в міжнародних рейтингах.

Завдяки яким рішенням, новаціям Каразінський залишається флагманом освіти та науки в Україні та за її межами, про перебіг нинішньої вступної кампанії та подальші плани поговоримо з проректором з науково-педагогічної роботи Анатолієм Бабічевим.

– Анатолію Валерійовичу, якщо підсумувати останні кілька років, чи вдалося зберегти ефективно навчання в умовах війни?

– Безумовно, вдалося. Навіть більше, за останні роки додався дуже багато нових напрямів діяльності як внутрішніх, так і міжнародних, за якими університет виходить на передові позиції. Передусім, це підтверджує міжнародний академічний рейтинг QS World University Rankings 2025, за результатами якого, Каразінський зберіг друге місце серед українських ЗВО і входить в тисячу кращих університетів світу! Це важливий показник якості освіти, наукових досліджень, міжнародної діяльності та успішності в цілому. Загальна якість, особливо бакалаврських програм – вище середньоєвропейського рівня. Студентська наука показує ще кращі результати, аніж до війни, студенти вже адаптувалися до реалій та активніше проявляються в навчанні та наукових заходах.

Сьогодні ми додали нові сучасні програми, яких не було, а ті освітні

програми, що існували, ми оновлюємо відповідно до сьогодення. Усе це направлено на відновлення та побудову нової держави, нового громадянського суспільства. Адже Україна незабаром потребуватиме нових фахівців у всіх галузях.

– Окресліть політику університету щодо підготовки фахівців нової країни, оновлені напрями та освітньо-професійні програми?

– Сьогодні все побудовано на міжнародних відносинах, і для країни важлива міжнародна політика. Понадто всі внутрішні процеси виходять на міжнародний ринок. Розуміючи це, ми оновили програми факультету МЕВ та ТБ, нині ННІ міжнародно-економічних відносин та туристичного бізнесу, і це буде нова

суть та нове наповнення. Каразінський буде готувати таких міжнародників, яких не вистачає державі. Такий фахівець буде потрібен кожній громаді, кожному підприємству, адже більшість цих установ ведуть міжнародну діяльність, грантову або ж донорську, або є отримувачем гуманітарних допомог, відтак потребуватимуть фахівця нової генерації. Ми не зупиняємося оновлювати ІТ-напрямок. Відбулося повне перезавантаження ФКН, нині ННІ комп'ютерних наук та штучного інтелекту, де вже готуються нові напрями діяльності. Встановили тісні колаборації з потужними ІТ-компаніями не лише в межах ННІ комп'ютерних наук та штучного інтелекту, а й на базі факультету математики і інформатики. Створюємо дослідницькі центри, які будуть цікаві і початківцям-

КОЛОНКА ПРОРЕКТОРА

студентам, і тим айтівцям, які давно працюють.

Варто зазначити, що Каразінський соціально-відповідальний університет, відтак розвиває новий напрям: Академія вчительства. Це дуже важлива тема, адже Україні не вистачає педагогів нової формації, а на звільнених територіях ця проблема стоятиме ще гостріше. Сучасний вчитель має формувати нових громадян з новою українською ідентичністю. Це будуть впевнені, вільні, захоплені своїм професійним вибором та національно свідомі молоді люди готові розбудовувати демократичну Україну.

У межах цієї програми працюватимуть філологічний факультет, факультет іноземних мов, історичний, біологічний, банківський інститут, традиційні математики і інформатики, ГПРТ та інші, у яких будуть започатковані програми середньої освіти. На базі цих факультетів будуть діяти нові програми, нові складові тренінгової підготовки, зокрема психологічної, це внесок нашого університету у розбудову України.

Медичний факультет також трансформується цього року. Наслідки сьогоденної війни ставлять нові виклики перед нами, а це потреба в психологічній підтримці, соціалізації, ми будемо допомагати долати ці виклики. Уперше на Сході України ми створили нову спеціальність «Медична психологія», робимо набір на бакалаврські програми – «Терапія та фізична реабілітація», фахівців з яких вкрай потребують наші шпиталі та громади. Також уперше робимо набір на магістерську програму «Стоматологія».

Окремий напрям – робота з ветеранами російсько-української війни та членами їхніх родин на базі нашого центру ветеранського розвитку. Наразі діє понад 40 короткотермінових програм, за якими військовослужбовці зможуть навчатися в різних напрямках, зокрема в ІТ, невідкладній допомозі, здобувати економічну, технічну освіту, соціальну, психологічну та юридичну підтримку.

Велика кількість захисників і захисниць України потребує нашої уваги. Ми маємо наповнити їхнє життя змістом та новими можливостями після повернення з фронту.

– Вступна кампанія–2024 наближається до кульмінації. Кілька слів про те, як проходить літо і, що найбільше приваблює наших вступників?

– Літо проходить напружено. Керівництво продовжує розпочати проекти, гранти, займається підготовкою документів, не маємо права втрачати час. От у мене на столі документи щодо розвитку спорту в університеті, можливого відновлення спортивних споруд, запис нових об'єктів університету, ядерна медицина тощо. Окрім низки оновлених освітньо-професійних програм, про які сказано вище, варто назвати й можливість навчання в освітньому хабі в Мюнхені, який третій рік поспіль здійснює набір студентів, що в Європі. Додалися нові спеціальності «Міжнародна економіка» на економічному та «Прикладна фізика» на фізико-технічному факультеті. Продовжує працювати освітній хаб в Івано-Франківську на базі медичного факультету, де майбутні лікарі відвідують офлайн-знання та здобувають практичний досвід. Треба сказати, що в класичному університеті можливо все: кожний факультет, по суті, може бути окремим закладом вищої освіти. Світова наука розвивається за принципом міждисциплінарності. І в стінах Каразінського діє саме такий принцип міждисциплінарності, де кожен студент може отримати певні навички з інших напрямів, зануритися в нові наукові школи, зробити свій науковий продукт. Це і є наші переваги.

Нові програми й можливість змішаного навчання допоможуть нинішнім вступникам обрати «своє». Частина здобувачів – за кордоном, частина – тут, хтось шукає очну складову, хтось навчається онлайн. Каразінський університет забезпечує всі ці рівні, йде в ногу з часом, не лише дотримуючись світових тенденцій, а й

робить свій вагомий внесок в розвиток найпрогресивніших форм і методів навчання.

– Що вас особисто мотивує та надихає працювати так енергійно щодня?

– Цікава робота завжди мотивує, бажання створювати нове, бажання не втратити рейтинги. Адже Каразінський – це символ Харкова, ми відповідаємо за долю класичного університету з 220-річною історією, який поруч ще з декількома закладами освіти є обличчям України.

– Про плани та перспективи надалі, поради нинішнім та майбутнім студентам...

– Продовжуємо низку міжнародних проєктів та входження в нові наукові дослідження. Зокрема здійснюється організація та реалізація дуже важливих для нас та країни в цілому новітніх проєктів, зокрема з ядерної медицини. З одного боку – це інноваційне поєднання прикладної фізики та медицини, з іншого боку – це соціально-важливий проєкт боротьби з раком, це дослідження, пов'язані з діагностикою та лікуванням онкозахворювань. У планах – робота зі школярами, соціалізація майбутніх студентів.

Студентам раджу не втрачати дорогоцінний студентський час, не зважаючи на онлайн, в університеті є безліч можливостей для комунікацій, зустрічей, як у Харкові, так і за кордоном. Проявляйте себе, якщо є пропозиції, звертайтеся! Абітурієнтам раджу не боятися обирати вищу освіту в Україні. Дуже багато студентів повертаються після навчання за кордоном до вітчизняних університетів, тому що університети всюди різні, є де навчають, є де просто надають інформацію для вивчення.

Впевнено можу сказати за Каразінський університет – це найвищий щабель освіти в державі: наша освіта й наш диплом визнають у будь-якій країні світу.

Ліна ТИМАРСЬКА.

РЕЙТИНГИ

КАРАЗІНСЬКИЙ – СЕРЕД 350 НАЙКРАЩИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ТА СЕРЕД 30 НАЙКРАЩИХ УНІВЕРСИТЕТІВ СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Оприлюднено міжнародний рейтинг QS World University Rankings: Europe 2025. За результатами оцінювання Каразінський університет посідає 319 місце серед європейських університетів та 25 – серед університетів Східної Європи!

Загалом до рейтингу увійшли 685 університетів Європи, які оцінювалися за цілою низкою показників, зокрема за репутацією серед експертів і роботодавців, інтернаціоналізацією, співвідношенням викладачів та студентів, цитованістю наукових праць тощо.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

РЕКТОР УНІВЕРСИТЕТУ ТЕТЯНА КАГАНОВСЬКА ВІДВІДАЛА УНІВЕРСИТЕТ ЦЮРИХА (ШВЕЙЦАРІЯ)

11 липня 2024 року ректор Тетяна Кагановська з робочим візитом відвідала Університет Цюриха. Зустріч керівників провідних закладів вищої освіти відбулася за підтримки Посольства України в Швейцарії.

Очільники українських ЗВО розповіли швейцарським колегам про особливості діяльності університетів в умовах війни, окреслили перспективні напрями роботи та виклики, які сьогодні постають перед освітянами й науковцями України.

У межах зустрічі обговорили можливі напрями співпраці, зокрема мобільність для студентів, викладачів і співробітників, спільні дослідження актуальних проблем у різних сферах: ментальне здоров'я, психологічна реабілітація, українознавство.

Каразінський дякує представникам Посольства України в Швейцарії, Університету Цюриха, відділу Global Affairs та українських ЗВО за теплу і продуктивну зустріч! Ця підтримка є надзвичайно важливою, адже сприяє інтеграції української освіти у світовий академічний простір, зміцнює культурні зв'язки та взаєморозуміння між нашими

країнами, що є основою для гармонійного співіснування у глобалізованому світі.

ПРИЗНАЧЕННЯ

ЛІЛІЯ ГРИНЕВИЧ

ПРОРЕКТОР З НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ

21 червня 2024 року Вчена рада університету погодила кандидатуру Лілії Гриневич на посаду проректора з науково-педагогічної роботи Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. 11 липня пані Лілія приступила до роботи.

Лілія Гриневич – ініціаторка та лідерка впровадження зовнішнього незалежного оцінювання, автономії університетів і реформи «Нова українська школа», міністр освіти і науки України (2016–2019 роки). З 2023 року входить до складу Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України.

У Каразінському університеті Лілія Михайлівна опікуватиметься діяльністю навчально-наукового інституту «Академія вчителів» та Центру освітніх досліджень.

Академія вчителів – це сучасний осередок розвитку педагогічної освіти в Україні, що передбачає активне залучення студентів до практичної діяльності в найкращих педагогічних школах Європи та світу. Центр освітніх досліджень є науково-дослідним підрозділом, діяльність якого зосереджена на дослідженнях і міжнародному співробітництві в галузі освіти.

Завдяки високому професіоналізму й багаторічному досвіду Лілія Михайлівна гідно представлятиме інтереси Каразінського університету в столиці та за межами України. Це дозволить просувати наукові дослідження та розвивати міжнародну співпрацю в напрямі підготовки сучасних педагогічних кадрів.

Раді вітати пані Лілію в дружній родині Каразінського!

Текст: Маргарита МОРОЗ.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

MOVEON CONFERENCE 2024 ТА QS HIGHER ED SUMMIT: EUROPE 2024 «ЗМІНОТВОРЦІ У СТАЛОМУ РОЗВИТКУ: НОВІ ВІЗІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ ШЛЯХОМ РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ТА МОБІЛЬНОСТІ»

10–12 липня 2024 року в Барселоні відбулися MoveON Conference 2024 та QS Higher Ed Summit: Europe 2024 «Змінотворці у сталому розвитку: Нові візії європейської вищої освіти шляхом розширення можливостей інтернаціоналізації та мобільності».

Організатором заходів виступило міжнародне рейтингове агентство QS Quacquarelli Symonds. Каразінський університет був представлений начальником відділу глобального розвитку Мариною Григор'євою.

У фокусі уваги саміту та конференції опинилися найбільш актуальні проблеми розвитку європейської вищої освіти, зокрема сталий розвиток, інструменти формування репутації університетів в міжнародному масштабі, інтернаціоналізація та можливості мобільності для студентів.

Вагому увагу було приділено питанням методології рейтингів міжнародного агентства QS, в тому числі QS World University Rankings, QS Europe University Ranking та QS Sustainability Rankings, у яких Каразінський університет займає високі позиції.

НОРВЕГІЯ ПОСИЛЮЄ РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТІВ У ПОВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ УКРАЇНИ: ПРОЄКТ UKRAINETT+

Соціологічний факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна радий оголосити про старт нового трирічного проєкту UKRAINETT+, який реалізується у співпраці з університетом ОслоМет і має на меті підтримку українських вчених, українських університетів та наукових досліджень в Україні в умовах війни. Проєкт став можливим завдяки фінансовій підтримці Норвезької ради досліджень (№ 350241; 2024-2026). Координаторкою мережі від України стала деканка соціологічного факультету Олена Мурадян. Проєкт UKRAINETT+ має багато завдань, але найголовнішою метою є зміцнення норвезько-українського університетського та дослідницького співробітництва. Як зазначив лідер мережі UKRAINETT та керівник проєкту UKRAINETT+, професор Одне Осланд, університети та дослідницькі установи відіграватимуть важливу роль у відбудові України, забезпечуючи необхідним знанням тих акторів, які ухвалюють політичні рішення як в Україні, так і в Норвегії, тож підготовка до цього процесу має відбуватись вже зараз.

Згідно з планом проєкту в результаті співпраці українські та норвезькі університети зможуть посилити наявну співпрацю, а також знайти нових партнерів. Для цього, як зазначає Одне Осланд, проєкт передбачає низку заходів. Це наукові конференції, спільні семінари на актуальні теми в українському суспільстві, інформаційні бюлетені для органів влади та громадських організацій, а також подкасти та прес-конференції, що мають на меті поширення актуальних знань про Україну. За задумом лідерів проєкту, ці заходи будуть корисними не лише для самих дослідників, а й для акторів, які беруть участь у відбудові України. До того ж ці заходи будуть проведені у співпраці між українськими та норвезькими дослідниками.

Одним із компонентів проєкту є створення

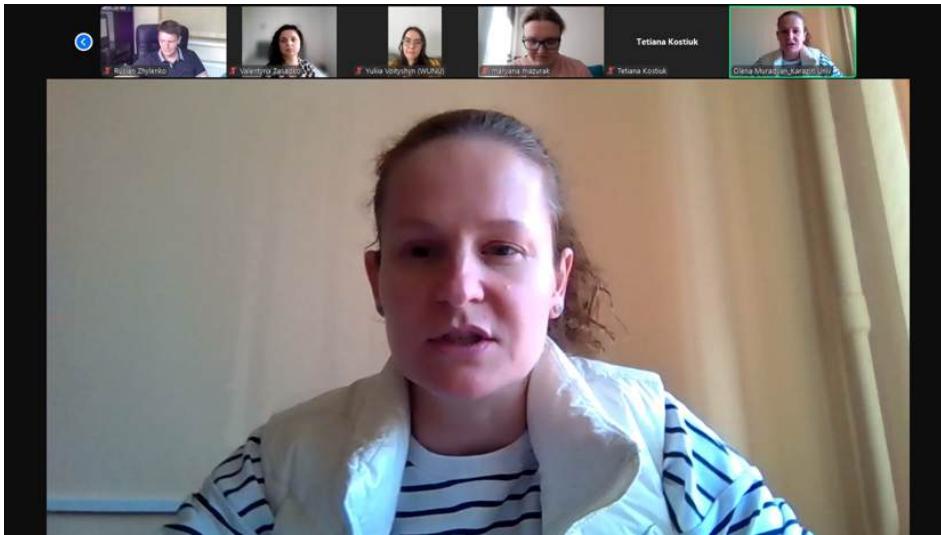

мережі українських університетів та дослідницьких установ, які вже мали досвід співпраці з норвезькими партнерами, або мають на меті отримати цей досвід. Наразі мережа охоплює 16 установ, що є її членами. Українські учасники мережі мають можливість брати участь у семінарах, наукових конференціях, виступати як запрошені експерти, а також розробляти проєктні пропозиції разом із норвезькими колегами. Для цього проєкт передбачає інструменти для заохочення наукового партнерства між українськими та норвезькими дослідниками через грантові проєкти мікрофінансування. Виділення фінансування для розроблення проєктних пропозицій реалізується двічі на рік на конкурсній основі.

«Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна має досвід багаторічної співпраці з університетом ОслоМет. Нам дуже приємно, що наш університет запрошений норвезькою стороною як один із координаторів підтримання функціонування української дослідницької мережі», зазначає гостьова дослідниця в університеті ОслоМет та доцентка соціологічного факультету Олександра Дейнеко. Другим координатором функціонування мережі в Україні є дослідницька компанія

«Оперативна соціологія». Окрім цього, членами мережі є:

- Центр досліджень армії, конверсії та роззброєння (м. Київ);
- Центр міської історії (м. Львів);
- Центр дослідження росії (м. Київ);
- Карпатський інститут аналітики Frankolytics (м. Івано-Франківськ);
- Львівський національний університет імені Івана Франка (м. Львів);
- Маріупольський державний університет;
- Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ);
- Український католицький університет (м. Львів);
- Ужгородський національний університет (м. Ужгород);
- Західноукраїнський національний університет (м. Тернопіль);
- Чернівецький національний

Проект UKRAINETT+ став можливим завдяки дворічному досвіду існування норвезької дослідницької мережі UKRAINETT, що об'єднує дослідників та експертів у Норвегії, які досліджують українське суспільство. Наразі UKRAINETT налічує близько 90 членів, серед яких є як представники норвезьких університетів та науково-дослідних установ, так і українські дослідники, що перебувають в Норвегії. Члени мережі сприяють актуалізації досліджень України в Норвегії, активно поширюють знання про українське суспільство та, серед іншого, організують щорічні конференції, у фокусі яких – комплексне знання про Україну.

- університет імені Юрія Федьковича (м. Чернівці);
- Національний університет оборони України (м. Київ);
- Київський університет імені Бориса Грінченка (м. Київ);
- Київський міжнародний інститут соціології (м. Київ).

Ми віримо, що проєкт UKRAINETT+ стане важливою віхою у відновленні України та розвитку міжнародної наукової співпраці. Слідкуйте за нашими новинами, щоб бути в курсі всіх подій та досягнень.

ПОДІЇ

РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ПРОЄКТУ «UKRAINE DIGITAL IN TIMES OF CRISIS 2024»

1–6 липня 2024 року відбулася мобільність викладачів проєкту «Ukraine Digital in Times of Crisis 2024» за підтримки DAAD.

Команда Каразінського університету відвідала Берлін і Університет економіки та менеджменту (FOM) у межах проєкту «Ukraine Digital in Times of Crisis 2024». Проєкт реалізують на факультеті міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, активно залучаючи Каразінський банківський інститут, економічний факультет, соціологічний факультет.

Весь семестр викладачі проєкту: Олена Миколенко, Наталя Данько, Анна Чхейло, Аліна Калашнікова, Ірина Денчик, Лариса Тешева, Валерія Баранова – працювали над розробкою англomовних курсів з підприємництва, бізнесу та цифрових технологій у Moodle. Студенти мають безоплатний доступ до цих курсів для вивчення. Більше про початок проєкту можна дізнатися за посиланням.

Програма мобільності передбачала і культурну програму: візит до Бундестагу, кіностудії (Filmpark Babelsberg), огляд Євро-2024, участь у Всесвітньому конгресі, нетворкінг та багато іншого.

Проєкт реалізується в Каразінському університеті з 2022 року завдяки співпраці з професором Університету прикладних наук Південної Вестфалії (Німеччина) Евальдом Міттельштадтом і професором Педагогічного університету Карлсруе (Німеччина) Клаудією Віпке.

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ – СОЦІАЛЬНИЙ ПАРТНЕР ATLAS UNITED 2024

Цьогоріч Каразінський університет, єдиний серед закладів освіти, став соціальним партнером всесвітньвідомого музичного фестивалю.

Соціальна місія Каразінського університету – сучасна освіта, доступна для всіх! Сьогодні, коли університет здійснює низку заходів для містян, зокрема для тих, хто постраждав та отримав інвалідність внаслідок війни, ми хочемо забезпечити повну інклюзивність Каразінського.

Ми радо погодилися поділитися своїми надбаннями, аби допомогти забезпечити доступність для учасників Atlas Weekend 2024 з порушеннями опорно-рухового апарату, а також забезпечили сурдопереклад для людей з частковою/повною втратою слуху.

Ми раді бути причетними до Atlas United 2024, проведення якого сприяє наближенню нашої Перемоги UA.

*Текст: Юлія БАГЛИК.
Фото: Юлія ГАЙДЕНКО.*

МІЖНАРОДНІ ПРОЄКТИ

EURIDICE В КАРАЗІНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

У Каразінському університеті перший рік реалізується міжнародний проєкт EURIDICE (Європейська інклюзивна освіта для цифрового суспільства, соціальних інновацій та глобального громадянства) за підтримки Європейського Союзу в межах програми Еразмус+.

EURIDICE має надзвичайно потужний консорціум, який складається з одинадцяти університетів-партнерів з усієї Європи, двох цифрових дослідницьких центрів передового досвіду, двох соціально орієнтованих культурних інститутів, шести малих та середніх підприємств, а також чотирьох асоційованих університетів-партнерів, три з яких – з Глобального Півдня.

Каразінський університет як партнер та учасник проєкту EURIDICE розробляє та імплементує спільні міжнародні освітні програми з цифрового суспільства, соціальних інновацій та глобального громадянства.

У червні 2024 року була проведена серія надзвичайно цікавих експертних лекцій англійською мовою фахівцями Каразінського університету:

Олена Черненко, кандидат юридичних наук, презентувала правове регулювання протидії кіберзагрозам та забезпечення кібербезпеки в ЄС.

Вікторія Болотова, кандидат соціологічних наук, представила соціальні виклики та загрози в епоху цифрових технологій.

Дмитро Узлов, кандидат технічних наук, і Владислав Гуділін, спеціаліст з кібербезпеки, поділилися знаннями про атаку та захист у кібербезпеці.

Аліна Калашнікова, кандидат соціологічних наук, розповіла про фізичний прояв цифрового суспільства: форми, речі, простори.

А вже в жовтні 2024 року Каразінський університет разом з партнерами запропонує магістрам цікаві модулі для навчання, стипендіальні та проєктні можливості, підвищення кваліфікації для викладачів та представників бізнесу та багато іншого.

Текст: Олена МИКОЛЕНКО.

ВИЗНАННЯ

КАРАЗІНСЬКИЙ – У РЕЙТИНГУ WEBOMETRICS RANKING OF WORLD’S UNIVERSITIES JULY 2024

Національна дослідницька рада Іспанії опублікувала чергову редакцію міжнародного рейтингу університетів світу Webometrics Ranking of World’s Universities July 2024 (July 2024 Edition 2024.2.0 beta)

Загалом рейтинг оцінює представленість у веб просторі понад 32 000 світових ЗВО. До рейтингу увійшли 292 українських університети. Каразінський піднявся на одну сходинку вище порівняно з минулим виданням рейтингу та посів 7 місце серед вітчизняних закладів вищої освіти.

Під час складання рейтингу розробники оцінюють змістовну та інформаційну

складові сайту навчального закладу, зокрема враховують кількість проіндексованих пошуковими системами сторінок сайту,

зовнішні посилання на нього, цитованість ресурсу, кількість завантажених файлів на сайт тощо.

ВІТАЄМО!

ПЕРША ПРЕМІЯ В КОНКУРСІ КОМПОЗИТОРІВ ІМЕНІ ДМИТРА КЛЕБАНОВА – У КОМПОЗИТОРА ОРКЕСТРУ КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ «KARAZIN ORCHESTRA» ВОЛОДИМИРА БОГАТИРЬОВА

Журі Конкурсу композиторів імені Дмитра Клебанова одностайно ухвалили рішення нагородити Першою премією сонату для альба соло «Голосіння» Володимира Богатирьова. Журі охрестили твір композитора масштабним, оригінальним за задумом і досконалим за формою.

Уже восени відбудеться нагородження Володимира, і переможець презентує свій твір на концертах у Києві, Львові та Харкові.

Вітаємо талановитого каразінця Володимира Богатирьова! Бажаємо творчої наснаги, здійснення усіх цілей і втілення заповітних бажань у життя!

ПОДІЇ

УРОЧИСТИЙ ВИПУСК СТУДЕНТІВ ННІ «ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ» КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

18 липня 2024 року в ННІ «Інститут державного управління» відбулось урочисте вручення дипломів про здобуття ступеня вищої освіти бакалавра. Цьогоріч такі дипломи отримали 87 студентів за освітніми програмами «Управління персоналом та економіка праці», «Організація та економіка підприємницької діяльності», «Міжнародний бізнес та корпоративний менеджмент» і «Публічне управління». Гордість курсу – 9 дипломів з відзнакою.

За ініціативи студентської ради Інституту державного управління та за підтримки керівництва університету відбулося справжнє свято, якого так довго чекали і випускники, і їхні рідні та друзі, і викладачі інституту. З вітальним словом і

запрошенням на роботу в органи публічної влади до випускників звернулась Оксана Носик – начальник управління роботи з персоналом апарату Харківської обласної військової адміністрації, кандидат наук з державного управління, випускниця Інституту державного управління.

Завершенням церемонії вручення документів про освіту стало звернення випускників інституту до захисників і захисниць України зі словами вдячності, гордості й підтримки.

Фото: Вікторія ЯКИМЕНКО.

ДО ДНЯ БУХГАЛТЕРА ТА АУДИТОРА

БУХГАЛТЕР – КЛЮЧОВА ПРОФЕСІЯ СУЧАСНОСТІ

Яким ви уявляєте собі бухгалтера? Певно, суху особистість з великою рахівницею за широким столом, заваленим папками, бухгалтерськими книгами? Таким колись був образ бухгалтера. Яким же він є сьогодні – сучасний бухгалтер? Гайда з нами до бухгалтерської служби та планово-фінансового відділу Каразінського університету.

16 липня до Дня бухгалтера та аудитора наша фотокореспондентка завітала на третій поверх головного корпусу та зафіксувала звичайну робочу мить. Колектив бухгалтерської служби – відповідальні, досвідчені, уважні та не побоює цього слова – посидючі люди з

широю посмішкою. Бухгалтери – люди скрупульозні, люди творчі: з ніжними душами, закохані в класику і в досконалу магію цифр.

Заступниця головного бухгалтера Ірина Плахотя, як завжди, зосереджена та відповідальна, контролює фінансові справи університету, документацію, аби не допустити помилки в розрахунках. Поруч колега, заступниця головного бухгалтера Олена Чуєва фіксує поточні фінансові

операції через спеціальні комп'ютерні програми. Ось уже третє літо каразінські працівники бухгалтерської служби

проявляють стійкість перед стресами і витривалість у напруженому робочому графіку, для яких робота з цифрами – не рутинна, а покликання. У перші тижні повномасштабного вторгнення, коли

безліч сфер життя було паралізовано, саме наші висококваліфіковані бухгалтери забезпечили виплату заробітних плат та академічних стипендій. Дякуємо їм за це, за високий професіоналізм і відданість, які стали надійним тилом для всіх співробітників та студентів нашого університету.

*Фото: Юлія ГАЙДЕНКО.
Текст: Ліна ТИМАРСЬКА.*

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

КАРАЗІНСЬКИЙ ДОЛУЧИВСЯ ДО ДРУГОЇ МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ TWINNING UK-UKRAINE «РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТІВ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ»

4-5 липня в Університеті Вістула (Варшава, Польща) відбулася друга Міжнародна конференція Twinning UK-Ukraine «Роль університетів у повоєнному відновленні України» у межах програми «Ініціатива Єднання».

У межах заходу заступник міністра освіти і науки України Михайло Вінницький поділився викликами, з якими стикаються ЗВО України в умовах кризи, особливо щодо забезпечення сталого функціонування університетів взимку. Він також наголосив на регіональних відмінностях умов праці закладів вищої освіти та необхідності термінової допомоги.

Ольга Будник, радниця – уповноважена Президента України з питань Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту, розповіла про

можливості, які надає програма «Ініціатива Єднання» українським студентам, викладачам та дослідникам.

Каразінський університет на заході представляла старший викладач кафедри українознавства філософського факультету Анастасія Боженко.

Представники українських ЗВО-партнерів поділилися своїми історіями успіху, реалізованими в межах співробітництва з британськими партнерами, зокрема про програми подвійних дипломів, спільні проекти та ініціативи.

Головною темою панельної дискусії стали роль і внесок закладів освіти у відбудову та модернізацію України.

Довідково. У межах програми «Єднання» (Twinning), започаткованої компанією Cormack Consultancy Group у партнерстві з об'єднанням університетів Великої Британії Universities UK за сприяння Міністерства освіти і науки України, у відповідь на загрози від російського вторгнення для вищої освіти в Україні Університет Йорка став для Каразінського університету партнерським закладом вищої освіти у Великій Британії.

ЮВІЛЕЇ

ПРОФЕСОР СЕРГІЙ ПОСОХОВ: «ШАНУВАННЯ ТРАДИЦІЙ СТАЄ ОСНОВОЮ ДЛЯ РУХУ ВПЕРЕД»

ІНТЕРВ'Ю В МЕЖАХ СВЯТКУВАННЯ 60-РІЧЧЯ КАФЕДРИ ІСТОРІОГРАФІЇ, ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ТА АРХЕОЛОГІЇ З ЇЇ ЗАВІДУВАЧЕМ, ПРОФЕСОРОМ СЕРГІЄМ ПОСОХОВИМ

колеги по кафедрі «Каразінський літопис» поповнився десятками цінних публікацій, кореспондентських меморі-проектів тощо.

Зі свого боку можемо сказати, Сергій Іванович не змінився: сумлінний, принциповий, скрупульозний в усьому, що стосується справжньої науки, залишився таким же оптимістом, скромною та чесною людиною, відданим університетським ученим, який робить усе можливе, аби збагатити українську історичну науку та наповнити її новими сенсами. Професор вважає це святим обов'язком і найпочеснішою місією. Загалом вважає себе щасливою людиною, адже мрію 5 класу бути істориком здійснив. Символічно, що у випускному альбомі 114-ї школи, де він навчався, фото Сергія Посохова розмістили на фоні пам'ятника Василю Каразину. Так доля й склалася, що з Каразінським Сергій Іванович йде по життю.

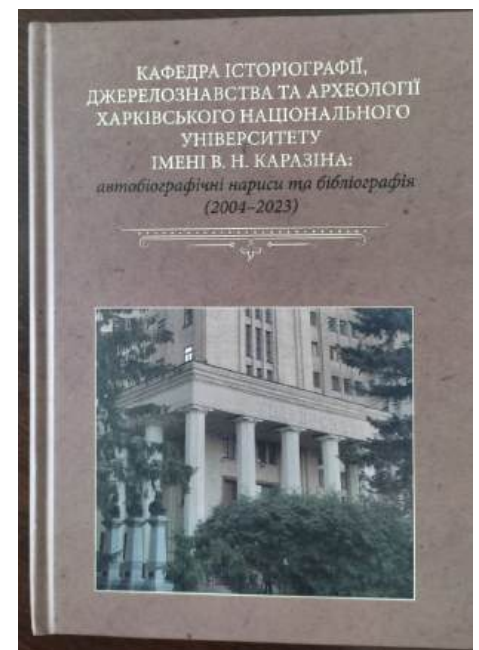
Наше інтерв'ю з професором Сергієм Івановичем Посоховим з нагоди двох поважних ювілеїв: 60-річчя кафедри історіографії, джерелознавства та археології Каразінського університету й 60-річного ювілею натхненного працею, її завідувача Сергія Івановича наразі буде збережено у відеоформаті також. Тепер уже через віконце Zoom розмовляю з людиною виняткової натури, надзвичайної ерудованості та авторитетності, інтелігентності, як і 20 років тому, коли студенткою відділення журналістики вперше прийшла до тодішнього декана історичного факультету Сергія Івановича. Сьогодні, як і тоді, ставлю питання про минуле та сучасні реалії, і то знову велика честь. З того часу завдяки зусиллям Сергія Івановича та його

Про себе та свій ювілей Сергій Іванович відмовився говорити, зауваживши, хай скажуть колеги та учні. А от про рідну кафедру історіографії, джерелознавства та археології погодився без застережень.

– **Сергію Івановичу, почнімо з коренів, з історії виникнення та становлення кафедри.**

– Кафедра була створена 60 років тому, спочатку називалася: історіографії, джерелознавства та методики історії. Її засновником став відомий університетський діяч, професор, проректор В. І. Астахов, який прожив коротке, але яскраве життя. Школа В. І. Астахова живе в його учнях і послідовниках. На мою думку, і після

смерті Віктора Івановича кафедра зберегла «астаховський стиль» та продовжила культивувати кращі традиції університету. Це була перша в Україні кафедра такого профілю, яка і сьогодні залишається єдиною кафедрою на факультеті, що побудована за дисциплінарним принципом. Решта кафедр – за хронологічним або за регіональним принципом. Дисциплінарність надає можливість бути на рівні сучасної науки, тобто, засвоювати новітні наукові принципи та методи, розробляти перспективні проблемні поля. І вже багато років цей дисциплінарний принцип є запорукою ефективної роботи кафедри. На жаль, реорганізації, які відбулися в системі освіти останнім часом, призвели до того, що навіть у таких відомих закладах освіти, як Дніпровський та Одеський університети наразі вже немає окремих історичних факультетів, а є симбіоз з іншими структурами. Тож

ЮВІЛЕЇ

тепер в українських університетах залишаються переважно лише кафедри історії України та всесвітньої історії.

Про свою кафедру, як про свою родину, розповідати досить складно, як і про себе... Адже хвалитися незручно, але буду орієнтуватися не на чийсь думки та оцінки, а на конкретні факти та реальні показники.

Наприклад, кафедра 10 разів очолювала рейтинг кафедр гуманітарного профілю університету...

Звісно, за ці десятиліття кафедра розвивалася, змінювалася. З 1978 року вона стала називатися історіографії, джерелознавства та археології, коли її склад поповнили спеціалісти-археологи. Відтоді в кафедрі, так би мовити, з'явилося два крила: «історіографія та джерелознавство» і «археологія». Коли я став студентом у 1981 році, то обрав археологію як свою спеціалізацію, а після закінчення університету зосередився на історіографії та джерелознавстві. З 1995 були запроваджені спеціальності в межах напрямку «історія», тоді кафедра почала готувати фахівців за двома спеціальностями «архівознавство» та «археологія».

Наступний поворот відбувся у 2015 році, коли міністерство скасувало зазначені спеціальності й була запроваджена єдина спеціальність «історія та археологія». Однак ми все ж намагаємося певну спеціалізацію зберігати, бо вважаємо це важливим. Ця спеціалізація стосується програми підготовки і бакалаврів, і магістрів. Сьогодні вона має таку назву – «Дослідження, охорона та використання культурної спадщини».

– Кафедра є лідером серед кафедр гуманітарного спрямування, у чому секрет такої продуктивності?

– Свідченням продуктивності кафедри є її публікації. До 60-річчя вийшла друком книга «Кафедра історіографії, джерелознавства та археології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: автобіографічні нариси та бібліографія (2004–2023)»

(відп. ред. С.І.Посохов; уклад. бібліогр. О. І. Вовк. Харків: Майдан, 2024. 294 с.). Тут опублікована бібліографія праць членів кафедри за останні 20 років. Ми популяризуємо наші публікації, адже це індикатор нашої роботи. Отож зазначена бібліографія за період з 2004 по 2023 рік містить 1 353 праці, з них понад 40 монографій та понад 50 довідкових видань, збірників документів та збірників статей. Загалом за час існування кафедри опубліковано понад 3 000 наукових, навчально-методичних, науково-популярних праць, і, зокрема, 170 книг та збірників. Не будь-який дослідницький інститут може такими показниками похвалитися! За останні 20 років захищено 22 дисертації, зокрема 2 докторські. За час існування кафедри аспіранти та викладачі захистили понад 70 дисертацій, зокрема 7 докторських. Я не кажу, що кількість – це альфа й омега всього, бо дуже важлива якість. Але навіть ці цифри говорять про продуктивність кафедри.

До війни кафедра видавала свій періодичний журнал – «Харківський історіографічний збірник» (вийшло друком 17 випусків). На жаль, ми притинили його видавати, бо такі вимоги, які висувують сьогодні до наукової періодики, вважаю, суперечать здоровому глузду. Кафедра прикладає чимало зусиль, щоби вводити до наукового обігу джерела. Тож, продовжуємо видавати серію «Джерелознавчі зошити». За кожною такою книгою стоїть величезна робота. Для прикладу, аби

опублікувати спогади одного з перших професорів нашого університету Л. Г. Якоба довелося домовлятися з німецькими видавцями, виграти грант Канадського інституту українських студій, зробити переклад з німецької, а потім коментарі до тексту. Багато наукових праць членів кафедри пов'язано з історичним краєзнавством, присвячено історії нашого міста та регіону. Зокрема, можна згадати енциклопедичний словник «Харківщина», путівники по місту, багатотомне видання «Скрижалі історії Харкова» тощо.

Секрет продуктивності кафедри, серед іншого, в тому, що ми цінуємо традиції та згадуємо добрим словом наших вчителів. На сьогодні вже маємо серію книг про наших попередників, у яких і я мав честь навчатися, чиясь справу намагаюся продовжувати. Нещодавно була відкрита іменна аудиторія на честь видатного археолога Бориса Андрійовича Шрамка. Це мій вчитель, під керівництвом якого я писав курсові, а потім і дипломну роботу. У пам'ять про наших вчителів ми заснували творчу премію імені Бориса Мигаля та Юрія Журавського. Раз на рік на Каразінських читаннях вручаємо її студентам за краєці доповіді. Реально – це дві премії (з історіографії та з історії України), але оскільки Борис Кирилович Мигаль та Юрій Йосипович Журавський по життю були друзями, то ми вирішили, що це буде єдина премія, але з двох частин. До речі, Юрій Йосипович був моїм науковим керівником на етапі підготовки кандидатської дисертації. Гроші на премії

ЮВІЛЕЇ

збирають між собою колишні аспіранти та учні цих двох людей. Нас шестеро, у тому числі й проректор Олександр Головка, який є учнем Бориса Кириловича. Шанування традицій та вчителів стає основою для руху вперед, породжує відповідальне ставлення до своєї власної діяльності.

– Ви особисто та ваші колеги на кафедрі активно досліджуєте історію університетів, і цьому питанню можна присвятити окреме інтерв'ю. Чому?

– Так, ще починаючи з В. І. Астахова викладачі кафедри досліджують історію нашого університету. Останніми роками підготовлено серію праць про вихованців, почесних членів, ректорів університету, ми видали чотири томи спогадів про Харківський університет тощо. Досліджуємо й специфіку університету як певного явища на теренах України й на Сході Європи. Свого часу за підтримки Німецького історичного інституту видали декілька ґрунтовних праць у серії “Ubi universitas, ibi Europa”. Чому? Бо університети гідні такої уваги. Історія університетів не лише віддзеркалює історію суспільства, а й дозволяє досягнути проблеми сьогодення, навіть зазирнути у майбутнє.

– Кафедра має тяглі традиції, але, разом з тим, є ініціатором багатьох новацій. Розкажіть про нові напрями наукової роботи.

– Відносно новим напрямом для кафедри є дослідження в галузі історичної урбаністики. Зокрема, можна згадати колективну монографію «У пошуках обличчя міста». Вона об'єднує тексти понад 40 авторів і стала підсумком реалізації наукового проєкту, який отримав умовну назву «CityFace». Взагалі ж, цей науковий проєкт, яким я керував, об'єднав понад 60 дослідників із 5 міст України. Переважно це викладачі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, але також Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Донецького національного університету імені Василя Стуса, Запорізького національного університету та Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, він тривав упродовж 2018–2021 років. Проєкт реалізували

завдяки фінансовій підтримці Програми імені Ковальських та Програми вивчення сучасної України Канадського інституту українських студій Альбертського університету (Едмонтон, Канада).

– А що стосується дослідження культурної спадщини та залучення студентів до цього?

– Так, це та тема, яка об'єднує всіх членів кафедри незалежно від наукової спеціалізації. Археологи кафедри наразі досліджують такі видатні пам'ятки, як-от: Більське городище скіфської доби та могильник салтівської археологічної культури доби Хазарського каганату в с. Верхній Салтів. На жаль, щодо останньої зі згаданих пам'яток, то мушу зазначити, що внаслідок російської агресії дослідження припинилися, а місцевий музей повністю знищено... Утім, життя триває й археологічні дослідження продовжуються навіть попри війну, зокрема, у Більську. Видаються ґрунтовні книги завдяки підтримці Більського історико-культурного заповідника та Полтавської адміністрації.

Музеєзнавство, архівознавство та пам'яткознавство – це також дуже важливі напрями нашої роботи, особливо з погляду підготовки студентів до практичної роботи. До речі, у складі кафедри працюють два директори музеїв: директор музею історії університету Вікторія Іващенко та директор музею археології Ірина Шрамко. Завдяки цьому здійснюють вдосконалення відповідних навчальних курсів, організовують практики, студентів залучають до виставкової діяльності.

Ми тримаємо руку на пульсі сучасних тенденцій музейної справи. Проводимо щорічні Луньовські читання, присвячені актуальним проблемам музеєзнавства, пам'яткознавства, мистецтвознавства. Також за ініціативи директора центру українських студій та краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька та професора кафедри С. М. Куделка вже не перший рік організуємо «Школу екскурсоводів» й, таким чином, залучаємо до підготовки кадрів визнаних фахівців, щоби студенти мали можливість опанувати їхній неоціненний досвід.

На кафедрі працюють три студентські наукові гуртки – археології; гурток історіографії, джерелознавства та спеціальних дисциплін; гурток мистецтвознавців. Регулярно відбуваються засідання. Проводимо цікаві зустрічі, зокрема, спільно з музеєм історії університету – засідання Клубу університетських історій. Звісно, останніми роками все це дистанційно... Ми пишаємося нашими студентами, чимало з яких працюють у музеях та архівах, у галузі охорони та популяризації культурної спадщини.

– Якою бачите кафедру в майбутньому?

– Ми намагаємося йти в ногу з часом, цікавимося новаціями, зокрема й на шляху міждисциплінарності. І водночас намагаємося зберігати традиції. Щоби не руйнувати, а продовжувати. Вважаю, що немає ніяких підстав для того, щоби щось робити абсолютно по-новому, бо ми й до цього не сиділи склавши руки та маємо купу планів. Тож, будемо рухатися в тому стратегічному напрямку, який був визначений до цього. Звісно, чимало залежить від тих умов, у яких буде працювати кафедра.

– Пане Сергію, як війна вплинула на роботу кафедри, які проєкти вдалося втілити?

– Звісно, війна негативно вплинула на всіх нас. Утім, навіть в умовах війни кафедра продовжує працювати. Про це свідчать уже ті матеріали, які оприлюднені на сайті кафедри (<http://historiography.karazin.ua/>) та сайті проєкту (<https://cityface.org.ua/>). Запрошую подивитися. Серед публікацій, які вийшли друком лише у 2023 році – бібліографічний покажчик до 250-річчя Василя Каразіна (у співпраці з Молдавською академією наук), четвертий том спогадів про Харківський університет (завдяки гранту Канадського інституту українських студій Альбертського університету). Наступний масштабний проєкт, який ми здійснювали впродовж 8 років разом з болгарськими колегами і який втілювався у книгу – дослідження та введення до наукового обігу епістолярної спадщини видатного вченого, професора Харківського університету Марина Дринова. Обсяг книги 925 сторінок! Її

ЮВІЛЕЇ

презентація відбулася 21 листопада 2023 року в Софії, у Болгарській академії наук. Цей проєкт важливий уже тому, що дозволяє застосовувати методи та технології мережевого аналізу. Археологи видали монографію, яка присвячена ранньому залізному віку Євразії.

Я був запрошеним редактором спецвипуску польського періодичного видання "Wschodni Rocznik Humanistyczny", присвяченого осмисленню історії XIX ст. Врешті у 2023 році видали одразу два випуски «Луцьовських читань», продовжили публікувати тексти в серії «Джерелознавчі зошити».

У зв'язку з війною наш проєкт «CityFace», про який я згадував, переріс в проєкт "City and War" та за підтримки Канадського інституту українських студій продовжують реалізовувати (керівник – Євген Рачков). Ми тісніше згуртувалися з музеями, архівами та бібліотеками й протягом цих двох років регулярно проводили круглі столи, конференції, відкриті дискусії. В умовах війни закордонні зв'язки не лише не вичухли, а навіть активізувалися. Доцентки Вікторія Іваценко та Юлія Кисельова, які тепер мешкають у Польщі, беруть

активну участь у наукових проєктах, зокрема, досліджують проблеми українських науковців, які опинилися у вимушеній еміграції. Так само Євген Рачков став стипендіатом американського Університету Індіани, отримав кілька персональних грантів.

– Пане Сергію, ви як історик, університетська людина, яке б послання у майбутнє хотіли б передати, що дійсно нам не можна втрачати в університеті?

– По-перше, в університеті не можна втрачати зв'язок між освітою та наукою. Наприклад, сьогодні нівелювали значення курсових робіт, і це є помилкою, адже саме завдяки курсовій студент отримував навички наукової роботи, без цього не підготувати гідну бакалаврську та магістерську праці. Викладачів кафедри я налаштовую на те, що кожен курс, який вона чи він викладає, має базуватися й на власних наукових дослідженнях. Ми тут не шкільні вчителі, які прийшли й читають за підручником, який їм хтось надав, ми науковці, які передають свій досвід новим поколінням.

Наступне, не треба руйнувати спеціалізацію під гаслом

міждисциплінарності та гонитвою за реформами, не слід бездумно бігти за модою. Звісно, конкурувати в середовищі, де фігурують вигадані швидкоминучі пріоритети, складно. Тим більше коли йдеться про нечесну конкуренцію. Так, наприклад, ми пропонуємо справжню історію університету, а хтось – фальсифіковану. Абітурієнтам важко в цьому розібратися... Взагалі великою перешкодою для реалізації місії університету стає низький рівень шкільної підготовки абітурієнтів. Втім, не зважаючи на такі обставини, ми мусимо намагатися не втрачати якість нашої університетської освіти. Важливо також зберігати зв'язок поколінь, країці традиції Харківського університету.

– Думки та мрії у час ювілею. Який він шлях до щастя?

– Мрію про той час, коли студенти повернуться до аудиторій, а наші хлопці повернуться живими з окопів. Вірю, що Україна вистоїть та відродиться, а Харківський університет залишиться флагманом справжньої науки, освіти та культури.

Ліна ТИМАРСЬКА.

Кафедра 2016 рік

ДОСЯГНЕННЯ! ПИШАЄМОСЯ!

ЗОЛОТО УКРАЇНСЬКОЇ КОМАНДИ НА ТУРНІРІ ЮНИХ ФІЗИКІВ! ЕКСКЛЮЗИВНЕ ІНТЕРВ'Ю З КЕРІВНИКАМИ: ПРОФЕСОРОМ ЗАХАРОМ МАЙЗЕЛІСОМ ТА СТУДЕНТОМ ІЛЛЕЮ ХОРОШКОМ

Українська збірна вперше здобула золото на Міжнародному турнірі юних фізиків. Команду тренував Захар Майзеліс – заслужений вчитель України, доктор фізико-математичних наук, професор кафедри теоретичної фізики імені академіка І. М. Ліфшиця, талановитий вчений, що займається проблемою квантових комп'ютерів, фізик-теоретик. Свого часу він проходив наукове стажування в США. Зараз працює зі школярами, зокрема готує наші збірні на турніри юних фізиків. У цьому році команда ліцеїстів з ХЛ № 161 «Імпульс» та ХФМНЛ № 27 під керівництвом наших студентів Іллі Хорошка та Григорія Овчаренка їздила до Будапешта. Ми поспілкувалися з професором Захаром Майзелісом, щоб дізнатися про тонкощі підготовки.

– Як давно працюєте з молоддю, зі школярами?

– Ще з далекого 2005 року я веду гуртки з підготовки до олімпіад, готую до різних конкурсів і турнірів. Працюю не лише вчителем у школі, але й професором Каразінського університету, і старшим науковим співробітником Інституту радіофізики та електроніки імені О. Я. Усикова, тому намагаюся супроводжувати випускників і далі. За цей час підготував чимало призерів

олімпіад і поколінь команди турнірів фізиків.

– Ви колись брали участь у турнірах?

– На жаль, коли я був школярем, наша школа не брала участь у турнірі юних фізиків, для цього потрібна спеціальна підготовка цілої команди, але я пограв сам у турнір кілька разів у студентські роки в складі команди університету, зокрема в першому студентському турнірі. Тоді я ще нічого не розумів у цьому, і відтоді, звичайно, наші розв'язки дуже змінилися... Але пам'ятаю відчуття, коли самому треба виходити на опонування або доповідь. Насправді думаю, що в кожного краще вдається своя роль, і для мене особисто виступати – не найцікавіше, а от зацікавити інших і побачити, як складається у всієї команди розуміння фізичного явища – набагато важливіше.

– Скільки зайняла підготовка до цьогорічного турніру?

– Підготовка до кожного нового турніру займає цілий рік, ми починаємо одразу з моменту виходу нових умов задач, і потім усе закручується – спочатку міський турнір, потім всеукраїнський, і згодом уже підготовка до міжнародного. Кожний з етапів важливий, довгий і вимагає дуже великого часу. Наприклад, перед міським турніром останні кілька тижнів ми тренуємося з ранку до вечора, доповідаємо, опонуємо, рецензуємо.

– Що для вас найулюбленіше у роботі зі школярами?

– Турнірні задачі є дуже складними, дійсно науковими, і насправді на жодному етапі не можна сказати, що «зараз ми повністю розуміємо це явище», навіть на фінальному етапі підготовки, коли вже маємо

готові презентації по 50 слайдів. І найважливіше для мене – це бачити, як поступово в міру підготовки розширюється розуміння школярами таких складних явищ, як поступово складається пазл. На відміну від шкільних задач, на які можна отримати конкретну відповідь, у турнірі на кожному етапі виявляються цікаві відкриття, і можуть з'ясуватися нові цікаві деталі.

– Ви більше хвилювалися за учнів, або були впевнені в їхньому хорошому результаті?

– Звичайно, хвилювався, керівник – це такий же учасник команди, але, як і у будь-якому виді спорту, під час змагань уся увага сконцентрована на меті, на вдосконаленні презентацій, на передбаченні запитань, які можуть поставити на боях, тому часу на переживання власне не залишається.

– Команда неодноразово займала призові місця під вашим керівництвом. Який секрет успіху?

– Головний секрет успіху – це накопичення знань та вмінь, і якщо це вдається організувати, усе відбувається правильно. Для мене є дуже важливим, щоб учасники нашої команди не роз'їжджались, а залишалися в Харкові, передавали свої знання наступним поколінням, і тоді весь цей процес набуває значення. Звичайно, зараз це складно реалізувати,

ДОСЯГНЕННЯ! ПИШАЄМОСЯ!

але я сподіваюся, що згодом настрої в суспільстві зміняться.

– Чи будете ви готувати команду наступного року?

– Так, звичайно, через кілька днів уже з'являться нові задачі і розпочнеться новий сезон. Будемо намагатися влітку встигнути зробити якнайбільше задач, бо почнеться новий навчальний рік, і все розпочнеться знову.

Також професор Майзеліс висловив вдячність своїй команді: «Я б дуже хотів не просто подякувати всім тим, хто допомагав нам на кожному етапі підготовки, слухав, ставив питання, висловлював думки й побажання, підтримував, а сказати, що наша команда – це всі ви, і це наша спільна робота. Для мене велика честь працювати з усіма вами! Хорошко Ілля та Овчаренко Григорій, Олексій Голубов, Івашенко Олег, Спінов Дмитро, Васильченкова Анастасія, Гаєва Анастасія, Ігор Олександрович Гірка, величезна вам вдячність!»

Також ми поспілкувалися з Іллею Хорошком, студентом професора Захара Олександровича, керівником команди, який був безпосередньо на турнірі. Зараз він навчається на 3 курсі фізичного факультету Каразінського, а також паралельно на фізико-математичному факультеті Карлового університету в Празі за спеціальністю «Загальна математика».

– Розкажіть, якими були завдання на турнірі?

– Не те щоб на турнірі є певні завдання. Потрібно розуміти формат змагання – він дуже специфічний і відрізняється від олімпіади, де діти отримують перелік і вирішують їх кілька годин. Тут список із 17 завдань публікують за рік, а те, що ми називаємо розв'язанням, насправді є комплексним теоретико-експериментальним дослідженням. Під час турніру, на так званих фізичних боях, школярі презентують свої рішення й опонують іншим командам.

– Чим відрізняється турнір, коли ви учасник, і коли керівник?

– Учасник зобов'язаний поспати перед боєм – для керівника це необов'язково, можна робити презентації всю ніч.

– Які труднощі виникали під час турніру?

– Основними труднощами, і з погляду логістики, і з погляду підготовки, стало те, що один із членів команди також представляв Україну на EuPhO 2024 (європейська олімпіада з фізики), дати проведення якої перетиналися з датами проведення турніру. Через це команда, звісно, була сильно ослаблена на 5-му і на фінальному боях, на яких

Антон Бухтатий уже був відсутній.

– Як проходила комунікація з іншими країнами? Яка панувала атмосфера на «арені»?

– Атмосфера на турнірі завжди дружня, але особисто в мене щороку не вистачає часу, щоб поговорити з представниками інших країн. Екскурсії Будапештом ми пропустили, витративши вихідні дні на додаткову підготовку. Під час же фізичних боїв, комунікація відбувається в душі наукової конференції.

– Які ваші професійні плани на майбутнє?

– Мало хто обирає йти в науку, бо для цього недостатньо бути розумним і любити фізику/математику. Потрібно ще погодитися 10 років писати статті за невелику зарплатню. Це я так докладно виправдовуюся за те, що стану програмістом, як і всі ми...

«Момент Імпульсу дуже довго йшов до цього золота, – говорить Ілля. – Понад 10 років тому команда під керівництвом Захара Олександровича здобула перше місце на Харківському турнірі, і вже 7 років ми утримуємо кубок на Всеукраїнському. З 2018 ми щороку покращували свій результат на міжнародному етапі змагання, і ось нарешті ми вибороли золото. Тож це дуже важливий чемпіонат для нашого колективу, до якого входить кілька поколінь випускників, що грали раніше. Попереду ще багато роботи, і головна мета – абсолютна першість на ІУРТ. Я впевнений, що рано чи пізно ми її досягнемо».

Меланія РИБАЛКО.

ВМІТИ НАДАТИ НЕВІДКЛАДНУ ДОПОМОГУ – СЬОГОДНІ ОBOB'ЯЗОК КОЖНОГО!

Влітку продовжується медичне підсилення у Каразінському університеті та підготовка осіб немедичних спеціальностей у сфері медико-профілактичних знань, зокрема на тренінгах з першої домедичної допомоги, тактичної медицини та зупинки

критичних кровотеч. Проводять тренінги досвідчені інструктори Каразінської школи анестезіології, невідкладної та тактичної медицини, а провайдером освітніх заходів є Каразінський Центр післядипломної медичної освіти. Зауважимо, що всі інструктори є досвідченими лікарями з багатим клінічним досвідом роботи у лікарнях та відділеннях невідкладної допомоги. В ході тренінгів використовуються сучасні симуляційні технології навчання кращого симуляційного центру країни, що дозволяє

проводити навчання і забезпечувати оволодіння практичними навичками в умовах, максимально наближених до реальних.

Освітні пропозиції Центру післядипломної медичної освіти – унікальні за змістом і оформленням, бо проводяться в умовах державного класичного університету, який ліцензований Міністерством освіти і науки України та є авторизованим освітнім центром, визнаним Національною агенцією екстрених медиків (NAEMT,

США), Американською асоціацією хірургів, Міжнародним медичним корпусом (ІМС), Європейською радою реанімації (European Resuscitation Council, ERC, Євросоюз) та іншими міжнародними інституціями, а викладачі школи – сертифікованими інструкторами міжнародного рівню. Всі слухачі отримують офіційні сертифікати, а значна частина тренінгів завершується наданням слухачам міжнародних сертифікатів, які визнаються у більшості країн світу.

З початку літа 2024 року проведено більше 10 тренінгів за цим напрямком, в т. ч. у виїзному форматі. Загальна чисельність слухачів перевищує 100 осіб, серед яких студенти медичного факультету, лікарі-інтерни, співробітники університету, військові і просто харків'яни.

Доцент Олександр КОЗЛОВ.

СУЧАСНІ МЕТОДИ КЛІТИННОЇ ТА МОЛЕКУЛЯРНОЇ БІОЛОГІЇ

Якісна освіта всупереч всім складнощам. Ось так проходить тренінг з сучасних технологій трансфекції клітин людини. Опануємо методи трансфекції з використанням плазмід і вірусів. Тренінг проводиться в рамках сертифікатної освітньої програми «Сучасні методи клітинної та молекулярної біології» на базі лабораторії біомедичних досліджень Karazin BioMed Біологічний факультет, ХНУ імені В. Н. Каразіна

ВІДЛУННЯ СВЯТА

УРОЧИСТИЙ ВИПУСК МАГІСТРІВ КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Ось і пройшов, радісно та незабутньо, урочистий випуск магістрів Каразінського університету. Випуск відбувся в камерній атмосфері через події в нашій країні, яка виборює своє право на свободу та незалежність у війні з російськими загарбниками. На початку заходу присутні вшанували пам'ять загиблих у російсько-українській війні хвилиною мовчання.

Привітати новоспечених магістрів зібралися друзі й рідні, декани факультетів і директори інститутів, керівництво університету та поважні гості. Ректор університету Тетяна Кагановська привітала випускників з успішно пройденим шляхом, побажала успіхів і насаги для побудови успішного майбутнього. Від професорсько-викладацького складу з вітальним словом виступила декан медичного факультету Тетяна Лядова, а від студентської спільноти – очільник Студентської ради Микита Кучеров.

Випуск каразінців пройшов напередодні Всеукраїнського Олімпійського дня з нагоди 130-ї річниці Міжнародного олімпійського комітету, який цього року

проводять під гаслом «Передай вогонь Перемоги!» Вже багато років наш університет плідно співпрацює з обласним відділенням Національного олімпійського комітету України, тож до привітань також долучилася відповідальний секретар Харківського обласного відділення Національного олімпійського комітету України, учасниця Олімпійських ігор, майстер спорту України міжнародного класу з легкої атлетики Олександра Рижкова.

Відбулося нагородження науковців і викладачів університету, які зробили значний внесок у розвиток Каразінського, та випускників 7 факультетів і ННІ, яких визнано найкращими за результатами навчання та досліджень. Зі словами подяки від випускників виступили Дмитро Котенко, Сабрін Дробі та Мохаммад Двікат.

Творчим подарунком для присутніх стали

композиції у виконанні університетського хору «Ad Libitum» під керівництвом Ксенії Підопригори й університетського оркестру «Karazin Orchestra» під керівництвом Тетяни Богатирьової.

Вітаємо випускників Каразінського університету! Пишаємося вашими досягненнями й зичимо нескінченної енергії, натхнення та успіхів на шляху до здійснення всіх мрій!

Текст: Маргарита МОРОЗ.
Фото: Юлія ГАЙДЕНКО,
Михайло ПРОЦЕНКО.

ВИПУСКНИКИ-2024

КРАЩИЙ ВИПУСКНИК ФАКУЛЬТЕТУ МАТЕМАТИКИ І ІНФОРМАТИКИ ДМИТРО КОТЕНКО: «ПРАГНУ СТАТИ ТІЄЮ СИЛЬНОЮ ЛЮДИНОЮ, ЯКА СТВОРЮЄ ХОРОШІ ЧАСИ»

Наш літопис зібрав найкращих випускників-2024, які поділяться знаннями та досвідом зростання для наступників, спудеїв Каразінського.

Дмитро КОТЕНКО, випускник магістратури факультету математики і інформатики, у червні 2024 року успішно завершив своє навчання. Відзначаючи цей важливий етап у житті, Дмитро поділився своїми мріями про майбутнє, і ми з нетерпінням чекаємо на його поради для студентів, які лише починають свій шлях.

– Яка була тема магістерської роботи і чому ви обрали саме її?

– Моя тема має назву «Вибір властивостей рекурентною нейронною мережею як метод аналізу ефектів властивостей середовища». Простіше кажучи, я використовую нейронні мережі не для того, щоб робити прогнози (як їх зазвичай використовують зараз), а для оцінки того, що ж саме впливає на прогноз, а що ні. Те, що можна робити й математично, але нейронні мережі допомагають це робити для великих обсягів даних та брати до уваги тренди й сезони.

Загалом ця робота – це моя реакція на думку, що «бізнес, який наразі продає людству штучні інтелекти, рухає ІІІ не в той бік». Тому я й обрав таку тему, щоб ІІІ не генерував контент, а допомагав з дослідженнями, повертав ІІІ в царину науки.

– Як війна вплинула на ваші студентські роки? Які виклики ви зустріли і як вони вплинули на навчання?

– Війна насправді вмотивувала мене. Я став жити за Платонівським принципом: «Важкі часи народжують сильних людей. Сильні люди створюють хороші часи». Моє навчання стало тільки кращим, адже я прагну стати тією сильною людиною, яка створює хороші часи. Кожен день ставлю перед собою нові цілі і виклики, розуміючи, що саме в умовах труднощів

ми можемо виявити свій потенціал. Вірю, що знання та навички, які здобуваю сьогодні, допоможуть мені зробити свій внесок у краще майбутнє для нашої країни та її людей.

– Як ви адаптувалися до навчання під час повномасштабного вторгнення?

– Добре, але за це вдячність викладацькому складу (що вони змогли налагодити навчальний процес) і захисникам України за те, що цивільне життя в тилу залишається дійсно цивільним.

– Як ви вважаєте, які найважливіші навички ви набули під час навчання на магістратурі?

Досвід науково-дослідної діяльності, який йшов увесь час моєї магістратури. Завдяки моєму науковому керівникові, за цей час я зміг отримати досвід і написання статей, і виступів на конференціях, і, звісно, написання магістерського диплома. Зараз я використовую ці навички при підготовці до вступу на аспірантуру й використовую їх у своїх наукових проєктах.

– Якби у вас була можливість працювати в будь-якому науково-дослідному центрі світу, який би обрали та чому?

– Мабуть, CERN. Це зараз, як на мене, центр тяжіння наукової спільноти. Хоча, якщо чесно, хотілося б своєю працею прославляти свою країну, а не займатися науковим доробком інших країн і міст. Тому все одно хочу залишитися тут.

– Які ваші плани на майбутнє після отримання ступеня магістра?

– Наступна мета – отримати доктора філософії. Якщо це вийде, то далі отримати доктора наук.

– Поради студентам, що тільки починають навчання?

– Завжди поважайте викладачів! Як тільки ви допустите думку, що щось не так, як ви собі уявляєте, ви самі почнете себе руйнувати, видаючи це за недопрацювання з боку викладачів. Подивіться на визначення англійського слова “commitment” – це те, що є основою багатьох успішних бізнесів і так само дасть вам можливість досягти успіху в навчанні. Любіть кожен предмет, навіть якщо спочатку ви вважаєте його непотрібним, адже ваша освіта – це ваш успіх.

Анастасія ОДИНЕЦЬ.

ВИПУСКНИКИ – НАША ГОРДІСТЬ!

«БОРІТЬСЯ ЗА СВОЮ МРІЮ! МЕДИЦИНА – ЦЕ ПОСЛІДОВНІСТЬ І ЩОДЕННА ПРАКТИКА». ІНТЕРВ'Ю З НАЙКРАЩИМИ ВИПУСКНИЦЯМИ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ 2024: САБРІН СААД (ДРОБІ) ТА ЛОЙКО МІЛЕНА. ШЛЯХ ДО УСПІХУ, ПОРАДИ ЩОДО НАВЧАННЯ ТА ПЛАНИ НА МАЙБУТНЄ

Сабрін Саад (Дробі) – іноземна студентка, родом з Ізраїлю. У цьому році вона отримала диплом лікаря загальної практики (General Medical Doctor) і зараз є лікарем-практиком.

– Чому ви обрали для навчання саме Україну?

– Я обрала Україну, тому що вона відома своїм освітнім середовищем та високоосвіченим населенням. Наш університет може похвалитися більш ніж сімома нобелівськими лауреатами, що є одночасно і честю, і свідченням його академічної досконалості.

– Що найбільше запам'яталось за часи навчання?

– Найбільше зі студентських років мені запам'яталось важка праця, сльози та стрес, пов'язані з прагненням до успіху. Однак я також ціню неймовірних друзів, що знайшла, чудових викладачів, яких зустріла, і особисте зростання, яке я пережила. Ці роки перетворили мене на більш відповідальну особистість і кращу версію себе.

– Ви найкраща випускниця! Англійська не є Вашою першою мовою. Чи не було це важко та проблематично?

– Хоча англійська не є моєю рідною мовою, це не було для мене значною проблемою. Мої рідні мови – арабська та іврит. До приїзду в Україну я жила в США, що допомогло мені досконало вивчити англійську. Крім того, я завжди захоплювалася вивченням нових мов. Попри труднощі, я досягла успіху й навіть виграла перше місце в конкурсі читців української поезії.

– Що порадите іноземним студентам,

які зараз навчаються?

– Моя порада іноземним студентам – ніколи не втрачати надію. Боріться за свою мрію та старанно вчіться, щоб досягти омріяне життя, вчіться щодня й не чекайте до останнього моменту, медицина – це послідовність і щоденна практика. Пам'ятайте, немає нічого легкого, але немає нічого неможливого, ви були обрані для цього й у вас усе вийде! Вірте в себе й пишіться кожним кроком, який ви робите на шляху до своєї мети.

– Що вам особливо сподобалося в навчанні?

– Я насолоджувалася кожною миттю свого студентського життя, навіть у важкі часи, оскільки саме вони сформували мене як людину, якою я є сьогодні. Глибоко вдячна моїм викладачам, які вірили в мене, постійно заохочували до вдосконалення та відзначали мене різними нагородами.

– Яким ви бачите своє професійне майбутнє?

– Я буду успішним лікарем, який спеціалізується в омріяній галузі. Вважаю,

що половина успіху – це глибока любов до своєї професії. Моя найбільша мрія – побудувати власну лікарню, допомогти якомога більшій кількості людей і стати відомою завдяки своєму внеску. Прагну підтримувати студентів-медиків і бути прикладом для наслідування для тих, хто втратив надію.

– Що б ви хотіли сказати Каразінському?

– Життя нелегке, воно вимагає величезного терпіння й наполегливої праці для досягнення наших мрій. Зростання в зоні бойових дій було для мене особливо складним випробуванням. Я втратила волосся на четвертому курсі, мені поставили діагноз алопеція через стрес і травми війни, але я продовжувала боротися. На щастя, зараз у мене чудове здоров'я, і моє волосся віросло, оскільки мій емоційний стан покращився. Моє послання всім студентам – ніколи не здаватися, як би важко не було. Успіх не приходить через очікування, він приходить через боротьбу за свої мрії. Будуйте свою кар'єру і будьте натхненням для інших. Вірте в себе і пишіться кожним кроком, який робите в житті!

ВИПУСКНИКИ – НАША ГОРДИСТЬ!

Також із нами поспілкувалася Лойко Мілена, яка відгепер магістр зі спеціальності «Медицина».

– Що було найтяжчим у навчанні?

– *Перебороти бажання відрахуватися після першої пари з анатомії, бо відчуття було таке, що «нічого не зрозуміло, але дуже цікаво».*

– З якого моменту ви знали, що хочете пов'язати своє життя з медициною?

– *Коли все, що було на першій парі, стало трішки зрозуміліше. А насправді думки стосовно медицини з'явилися після розповідей мами про її роботу в реанімаційному відділенні, і дуже закортіло теж поринути у цей світ.*

– Ви найкраща учениця! Що вас мотивувало навчатися далі?

– *Головною мотивацією було те, що дуже кортіло поринути в професію. Медицина неймовірно різноманітна: багато клінічних випадків, різні симптоми та стани людини, і кожен день – це виклик. Подолати хворобу, допомогти впоратися з нею.*

– Які поради щодо навчання можете дати?

– *Ось найважливіша порада: якщо ти це любиш, то продовжуй свою справу, а якщо ні – то краще вчасно це зрозуміти й знайти щось ближче до тебе. Насправді, як на мене, немає спеціальних методик, бо розум запам'ятовує те, що йому цікаво. І саме це відчуття зацікавленості в мене з'явилося завдяки нашим викладачам, які змогли передати любов до своїх дисциплін та своєю професійністю змогли знайти доступ до мого розуму й завантажити в мене гігабайти цікавої інформації.*

– Яким найбільше запам'ятався Каразінський університет?

– *Завжди з відкритими дверима, як людина з відкритою душею, готовий завжди прийняти, втілити, допомогти*

та підняти настрій. Каразінський – дуже затишний дім для великої сім'ї каразінців.

– Які ваші професійні плани на майбутнє?

– *Планую стати хірургом, а мрію стати хірургом з «прямими» руками.*

– Що ви хотіли б побажати університету, викладачам?

– *Бажаю, щоб Каразінський не розгубив своє серце, а саме викладацький склад та вдячних студентів, які будуть цінувати можливість навчатися в нашому університеті, а також бажаю гідних інвесторів, щоб усі найкращі проєкти могли втілюватися в життя! Vivat, Каразінський!*

Меланія РИБАЛКО.

ВИПУСКНИК НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ КОМП'ЮТЕРНОЇ ФІЗИКИ ТА ЕНЕРГЕТИКИ АРТЕМ ГРІНЧЕНКО: «ВАША ОСВІТА – ЦЕ ВАШ УСПІХ, ТОМУ КОЖНИЙ ПРЕДМЕТ ВЧИТЬ З ВЛАСНОЇ ІНІЦІАТИВИ»

Артем ГРІНЧЕНКО, випускник магістратури навчально-наукового інституту комп'ютерної фізики та енергетики Каразінського університету. У час, коли технології стрімко розвиваються, а питання енергетичної безпеки та сталого розвитку набувають особливого значення, магістратура стала для Артема не лише етапом навчання, а й основою для формування майбутнього.

– Що спонукало вас обрати саме цю спеціалізацію для здобуття вищої освіти?

– Фізика завжди викликала в мене найбільшу цікавість та натхнення. Крім того, в моїй родині багато енергетиків,

і я, можна так сказати, пішов слідами своїх батьків, обравши цю спеціалізацію. Ключовим моментом стала телефонна розмова зі співробітником університету, який запропонував розглянути саме цю спеціальність. Під час бесіди я зрозумів, що цей напрям найкраще відповідає моїм інтересам та прагненням. Таким чином, мій вибір спеціалізації був усвідомленим і обґрунтованим, і я з впевненістю рухаюсь до досягнення своїх академічних та професійних цілей.

– Як війна вплинула на ваше навчання та наукові дослідження?

– Переважно негативним чином. Перехід до онлайн-формату навчання,

постійні відключення електроенергії, небезпека та внутрішня тривога також додали турбот. Невизначеність щодо майбутнього ще більше ускладнює ситуацію, оскільки важко планувати та передбачати подальший розвиток подій. Однак я усвідомлюю необхідність зберігати спокій, зосереджуватись на навчанні та продовжувати свої наукові дослідження, попри такі важкі обставини, які зараз переживає наша велика країна. Незважаючи на поточні події, мої професійні цілі та амбіції залишаються незмінними. Я, як і раніше, прагну поширювати науку та займатися улюбленою справою – дослідженнями, відкривати щось нове та пізнавати цей світ усе більше й більше. Серед моїх планів – активна участь у наукових конференціях, написання статей та продовження навчання. Я переконаний, що, попри обставини, важливо залишатися вірним своїм професійним прагненням і робити внесок у свою улюблену справу.

– Які знання та навички, отримані під час навчання, ви вважаєте найбільш цінними для вашого майбутнього кар'єрного розвитку?

– Під час навчання я здобув низку знань та навичок, які вважаю надзвичайно цінними для мого майбутнього кар'єрного розвитку. Серед них виділив би такі: вміння комунікувати, зокрема здатність ефективно спілкуватися з колегами, викладачами та науковцями з усього світу; правильну презентацію своїх наукових робіт; розповідати про сенс своїх досліджень та робіт, що дозволяє донести складні ідеї до широкої аудиторії, що сприяє розширенню наукових знань та майбутній співпраці. Робота в групах – співпраця з іншими студентами над проектами навчила мене ефективно працювати в команді, враховувати різні думки та досягати спільних цілей. Швидкий аналіз поставлених задач –

здатність адаптуватися та аналізувати складні задачі є важливим елементом успішного виконання поставлених завдань. Ці компетентності складають основу для мого подальшого професійного зростання і розвитку.

– Чи плануєте ви продовжувати наукові дослідження у сфері комп'ютерної фізики та енергетики? Які теми є для вас найцікавішими?

– Так, я планую продовжувати наукові дослідження, але вже аспірантом. Найбільший інтерес для мене становлять теми, пов'язані з проектуванням та інженерією різноманітних наноструктур. Це надзвичайно важливий напрям, який має величезний потенціал для подальшого розвитку технологій та їх застосування у багатьох галузях. Зокрема, дослідження наноструктур можуть сприяти вдосконаленню енергетичних систем, підвищенню ефективності матеріалів та розвитку новітніх технологій в електроніці, медицині та інших сферах. Я

переконаний, що продовження досліджень у цій галузі дозволить зробити значний внесок у науковий прогрес та технологічні інновації.

– Як ви справляєтеся з емоційним навантаженням під час навчання в таких складних умовах?

– Одним з моїх улюблених відпочинків є виїзд на природу. Проведення часу на свіжому повітрі серед навколишнього середовища допомагає мені видихнути та перезавантажитися.

– Також важливим аспектом мого життя є спілкування з родиною та друзями. Проведення часу з близькими людьми дозволяє відчувати підтримку та взаєморозуміння, що значно знижує рівень стресу.

– Ще одним ефективним способом зняття стресу для мене є заняття спортом. Перегляд цікавих фільмів також допомагає відволіктися від навчання та

зануритися в інші світи.

– Які поради ви могли б дати студентам, які тільки починають своє навчання в навчально-науковому інституті комп'ютерної фізики та енергетики?

– Я б порекомендував бути справжніми, самими собою. Займайтеся тим, що вам дійсно подобається, і не бійтеся шукати своє місце в цьому складному та захопливому світі. Особисто я знайшов свій напрям лише на четвертому курсі, тому не поспішайте та не розчаруйтеся, якщо спочатку не все виходить. Не бійтеся ставити питання й звертатися за допомогою. Викладачі та колеги ННІ КФЕ завжди готові підтримати та допомогти, я за шість років навчання в цьому неодноразово переконався. Тому використовуйте ці можливості для свого розвитку. Бажаю вам успіху: уперед до нових відкриттів!

Анастасія ОДИНЕЦЬ.

НАЙКРАЩА ВИПУСКНИЦЯ ХІМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НАТАЛІЯ САБОДАШКО: «ЖОДНОГО ДНЯ НЕ ПОШКОДУВАЛА, ЩО ОБРАЛА ХІМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Сьогодні в нас особлива гостя – Наталія Сабодашко, яка нещодавно закінчила магістратуру на хімічному факультеті. У червні дівчина отримала омріяний диплом, і зізналася, що почуває себе найщасливішою людиною, бо здійснилася мрія дитинства. **Наталія Сабодашко:**

– У 7 класі почалася хімія. Мені було цікаво й легко. Тому першою причиною стало те, що я пішла за шляхом найменшого спротиву. Принцип вибору спеціальності був такий: іти туди, де легко, і від чого горять очі. Каразінський обрала одразу. Як тільки побачила світ університету, сталося кохання. У 11 класі поїхала на день відкритих дверей і зрозуміла, що це воно. Жодного дня не пошкодувала, що обрала хімічний факультет Каразінського університету.

– Як ви обирали тему для своєї магістерської роботи і чому вона вас зацікавила?

– У період вступу до магістратури запропонували стажування на хімічному підприємстві «Єнамін». Там я потрапила до відділу препаративної високоефективної рідинної хроматографії. Враховуючи напрям відділу та специфіку роботи, обрала тему дипломної роботи.

– Як ви вважаєте, які найважливіші навички ви здобули під час навчання на магістратурі?

– Вміння швидко та якісно опрацювати інформацію. Вміння ефективно розподіляти свій час. Вміння розставляти пріоритети в навчанні: певні предмети додатково розбирала, а деякі вчила лише поверхнево для загального розвитку.

– Які плани маєте на майбутнє? Чи вплинула війна на ваші професійні амбіції?

– Наразі я вже два роки працюю на підприємстві «Єнамін» і планую продовжувати далі. Так сталося, що початок здобуття професійних навичок припав якраз на перший рік війни. Якщо чесно, не знаю, чи потрапила б я на цю роботу, якби не почалася війна. До того я не планувала їхати з Харкова, але сталося так, що зараз я працюю в Києві. Напевно, я рада, що сталися такі зміни, бо ця робота припала мені до серця.

– Чи є у вас улюблений хімік або науковець, який надихає у вашій роботі?

– Якщо чесно, то ні. І на те є дві причини. По-перше, ніколи не створювала собі ідолів чи еталонів. По-друге, мене завжди більше цікавили практичний і професійний напрями, а не науковий. Науковці – це великі люди. До науки має бути хист. Пишаюся знайомством з професорами й доцентами хімічного факультету, а також з випускниками хімічного факультету, які обрала для себе науковий шлях.

– Як ви впоралися з емоційним

навантаженням під час навчання в таких складних умовах?

– Було досить складно, бо окрім навчання під час війни додавалися ще робота й особисте життя (про що чомусь не заведено говорити). Але тут стали в пригоді вміння ефективно розподіляти свій час, орієнтуючися на свій графік і графік відключення світла. Однак тут є тонка грань, тому що треба приділяти багато часу уваги навчанню, але водночас треба не забувати відпочивати. І, правду кажучи, з цим у мене є великі проблеми, бо іноді я працюю з останніх сил, а потім ще трохи. Раджу так не робити.

– Які поради ви могли б дати студентам, які тільки починають своє навчання на хімічному факультеті?

– Оцінки в дипломі не найголовніше. Найголовніше – знання, навички й розуміння специфіки роботи. Якщо є можливість отримати практичні навички, використовуйте її.

Анастасія ОДИНЕЦЬ.

ВИПУСКНИКИ – НАША ГОРДІСТЬ!

«НАБУТІ ЗНАННЯ ДОПОМОГЛИ МЕНІ ШВИДКО АДАПТУВАТИСЯ ДО ВИМОГ РИНКУ ТА ДОСЯГТИ УСПІХУ У СВОЇЙ ПРОФЕСІЇ», – ВИПУСКНИЦЯ ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЮЛІЯ ГОРОЖАНКІНА ПРО КАР’ЄРНИЙ ШЛЯХ ТА РЕЛЕВАНТНІСТЬ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ НА СУЧАСНОМУ РИНКУ

Юлія Горожанкіна – випускниця 2015 року економічного факультету, спеціальності «Менеджер з зовнішньоекономічної діяльності». Зараз вона працює проєктом менеджером в агенції діджитал маркетингу Clickmagic.

Студентам, навчаючись в університеті, дуже важливо знати, що набуті ними знання знадобляться, що по закінченню навчання вони будуть підготовленими спеціалістами, які мають усі можливості реалізуватися в роботі. Тому на цю тему ми поговорили з Юлією, як із людиною, що вже пройшла цей шлях становлення професіонала. Ця розмова може бути цікава як вихованцям економічного факультету, так і іншим каразінцям.

– Розкажіть, чому в свій час ви обрали саме Каразінський?

– З самого початку я мріяла вчитися в Харкові, і вибір Каразінського університету був очевидним. Це один з найкращих навчальних закладів України з високим рівнем освіти та престижною репутацією. Каразінський університет славиться своїми академічними

досягненнями, кваліфікованими викладачами та інноваційними методиками навчання. Я знала, що саме тут отримаю все необхідне для успішної кар’єри.

– Як проходило ваше навчання в університеті?

– Навчання в Каразінському університеті було неймовірно цікавим і насиченим. Наш потік був невеликим, а група всього 7 осіб, що сприяло створенню дуже дружньої і теплої атмосфери. Ми стали справжньою родиною, підтримували одне одного, разом готувалися до іспитів і святкували успіхи. Відносини з викладачами також були чудовими – вони завжди були відкриті для допомоги і підтримки. Найбільше запам’яталися спільні проєкти та веселі студентські заходи.

– Коли почали працювати по професії?

– Я почала працювати по професії одразу по завершенню навчання. Працювала в маркетинговому агентстві, де отримала практичні знання і навички, що стали відмінним доповненням до теоретичних знань, отриманих в університеті.

– Які можливості надав університет?

– Вивчення менеджменту зовнішньоекономічної діяльності надало цінні навички в організації та управлінні бізнес-процесами, що стало надзвичайно корисним у моїй роботі в інтернет-маркетингу. Ці знання допомогли мені ефективно працювати з командою на позиції проєктного менеджера, планувати та реалізовувати маркетингові стратегії, а також успішно керувати різними проєктами. Крім того, предмети з маркетингу дали глибоке розуміння ринкових стратегій, споживчої поведінки

та інструментів просування, що дозволило мені швидко адаптуватися до вимог ринку та досягти успіху у своїй професії.

– Наскільки були релевантними знання, які ви отримали в університеті?

– Знання, отримані в університеті, були надзвичайно корисними. Особливо предмети з менеджменту та маркетингу. Ці знання допомогли мені швидко адаптуватися до вимог ринку та досягти успіху у своїй професії. Університет навчив мене не лише професійним навичкам, але й важливості командної роботи, лідерства та постійного саморозвитку. Ці якості допомогли мені не лише досягти успіху в кар’єрі, але й зростати як особистість.

– Розкажіть про шлях вашого кар’єрного зростання?

– Мій кар’єрний шлях почався з роботи у сфері SEO. Після цього я зайнялася рекламою на Facebook та Google, що дало мені змогу розширити свої знання та навички в інтернет-маркетингу. Згодом я отримала посаду проєктного менеджера. Цей досвід дав мені цінні навички, які я використовую щодня.

– Ким та на якій посаді ви працюєте зараз?

– Зараз я є співвласником в агентстві цифрового маркетингу Clickmagic. Я займаюся стратегічним плануванням, розробкою маркетингових кампаній та управлінням командою. Я також аналізую результати кампаній і впроваджую інноваційні рішення, щоб забезпечити найкращі результати для наших клієнтів. Серед наших клієнтів такі відомі бренди, як Chanel, Netto, Peak Sport та Emagine.

Меланія РИБАЛКО.

АСПІРАНТИ. НАУКА МОЛОДА.

БІОЛОГ СЕРГІЙ СІДОРОВСЬКИЙ: ПРО ВОДОЙМИ ОПІСЛЯ ВІЙНИ, ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ВОДНОЇ ФАУНИ ТА ПРО МОТИВАЦІЮ ДО НАУКИ В УКРАЇНІ

Пишаємося нашими молодими науковцями, які працюють у режимі чергування, проводять наукові експерименти, не переривають свої глобальні дослідження попри війну. Серед таких успішних аспірантів, індекс Гірша якого цього року був найвищим серед аспірантів біологів, є Сергій Сідоровський.

Сергій свій науковий шлях почав ще у 2009 році на 2 курсі біологічного факультету під керівництвом Сергія та Андрія Утевських. Почав вивчати фауну ракоподібних Харківської області. За цей час науковець віднайшов види ракоподібних, занесених до Червоної книги, які не знаходили десяти років. Деякі його знахідки є єдиними за півстоліття. Сергій Сідоровський зазначив, що наука – це не лише про досліди, його особисті дослідження неухильно містять багато адміністративної роботи, обрахунків, але все це також передбачає гнучкий графік, що й дозволяє вченому виділяти час на популяризацію науки та на викладання. Мрія бути біологом у Сергія ще з дитинства. Бажання вивчати мікробіологію, ботаніку, зоологію сформував дід Єфімов Михайло Сергійович, який займався селекцією огірків.

– Пане Сергію, за даними Scopus, у вас високий індекс Гірша, кілька слів про наукові роботи?

– У Scopus у мене зараз дві роботи присвячені чужорідним видам – це мрамуровий рак (який потрохи захоплює наші водойми і є в різних областях України) і Японська прісноводна креветка Макробрахіум. Інша стаття присвячена п'явці *Helobdella eigoraea*, потенційно чужорідний вид у Харківській області та Україні. (Місцем походження *H. eigoraea* вважають Південну Америку. За останніми дослідженнями, *H. eigoraea* є в Іспанії, Південній Африці, Тайвані, Австралії, Нова Зеландія та США. Вважається, що ці п'явки поширилися у всьому світі з водними рослинами та равликами. Уперше в Харківській області

H. eigoraea зареєстровано у 2015 році. Під час обслуговування приватного акваріума в Харкові. У результаті спілкування з акваріумістами Харкова у 2021–2024 роках ми виявили принаймні три акваріумісти, у яких *Helobdella eigoraea* живе постійно та стабільно розмножуються. Суттєвої загрози для мешканців акваріумів, окрім молосків, ця п'явка не несе.

– Розкажіть, над чим наразі працюєте, що вдалося дослідити? Які висновки?

– Зараз особливу увагу приділяю вивченню чужорідним безхребетним тваринам у водоймах Харківської області та України в цілому. Маємо декілька цікавих знахідок акваріумних видів у дикій природі, зокрема розжева катушка (*Planorbella duryi*) і Креветка вишня (*Neocaridina davidi*) *Neocaridina davidi* також відома як Креветка вишня, Креветка Сакура, або Ред Черрі. Креветка вишня походить зі Східного Китаю та Північного Тайваню та завезена в решту Тайваню, Японію та Гаваї.

Природне забарвлення *N. davidi* зелено-коричневе, хоча існує велика різноманітність кольорних морф: червона, жовта, оранжева, зелена, синя, фіолетова та чорна. За останні кілька

років цю креветку знаходили в термально забруднених водоймах Європи, зокрема в Німеччині, Польщі, Угорщині. За межами термально забруднених водоймищ Креветка вишня не була знайдена.

У Харківській області вперше знайдено в червні 2020 року *N. davidi* нами була знайдена на термально забрудненій ділянці річки, яка протікає в Харкові, у кількості 13 особин, популяція в цьому місці існує з 2019 року. Також популяція *N. davidi* нами була доведена в червні 2021 на тому ж місці. За межами теплої ділянки *N. davidi* на цій же ділянці присутній Водяний салат (*Pistia stratiotes* L.). Вірогідним місцем походження *P. stratiotes* вважають Південну Америку, хоча існують гіпотези й про африканське походження цього виду. Цей вид, як інвазійний, виявлений у багатьох країнах світу *Planorbella duryi* Родом із Південної Америки (Флориди), інтродукований у Південну Африку, Східну Африку, Перу, Бразилію, Гаваї, у Європі, про які повідомляють з окремих місць у різних країнах (Wetherby, 1879; Grano, 2022). За останні декілька років *P. duryi* знаходили в термально забруднених водоймах Європи вчасності у Великій Британії (Anderson, 2005): Словачії (Steffek, 2007), Італії (Cianfanelli, et al. 2007), Іспанії (Salgado, et al. 2014) та Хорватії (Štanol, et al. 2015). За межами

АСПІРАНТИ. НАУКА МОЛОДА.

термально забруднених водойм *P. diaryi* не була знайдена. В Україні *P. diaryi* була знайдена в Одеській (Sop, 2019); Донецькій (Pisaryev, 2022) та Хмельницькій області (Силаєва та інші, 2009). Усі знахідки цього моллюска були знайдені у штучних водоймах зі зменшеним температурним режимом упродовж року. У Харківській області вперше *P. diaryi* була знайдена в великій кількості у відповідному каналі Есхарівської Теплоелектроцентральної, вихід цього моллюска за межі каналу у р. Сіверський Донець не виявлено. (Сідоровський, та інші, 2023). У 2023 році в межах міста Харків знайдена друга локалізація цього виду в Харківській області, у кількості двох особин у штучній водоймі.

– Чи не могли б ви оцінити стан навколишнього середовища, що на нас чекає з водоймами опісля війни?

– З водоймами опісля війни ми можемо очікувати багато змін, від збільшення кількості біоресурсів, у результаті відсутності людини, також ми можемо очікувати збільшення чужорідних видів. Багато людей тікаючи від війни просто зливали свої акваріуми в найбілиші водойми.

– Хто замовляє дослідження фауни, і де це може знадобитися?

– Дослідження видового різноманіття часто замовляють компанії, діяльність

яких пов'язана із забрудненням навколишнього середовища, наприклад, «Нафтогаз».

– Плани надалі? Що мотивує молодого науковця йти до своєї мети?

– Продовжити вивчати далі, спостерігати за динамікою чисельності та розповсюдження чужорідних видів. Загалом в університеті мені комфортно працювати. Подобається і колектив, і умови роботи. Це одна з причин, чому я хочу займатися наукою тут. За останні пів століття видове різноманіття Харківської області дуже змінилося: деякі види ми вже не знаходимо, але і з'являються види, які раніше не знаходили. І ці речі ще потребують глибоких досліджень.

– І на завершення: для вас наука – це...

– Це можливість у різних форматах реалізувати себе. Це галузь, у якій ніколи не нудно. Це можливість ставити перед собою не прості банальні цілі, а щось вище – чого можна досягти.

Ліна ТИМАРСЬКА.

ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ АСТЕРОЇДА

ЕССЕ НОМО!

ЩО ТУРБУЄ СУЧАСНОГО АСТРОНОМА?

ПРО НОВІ КОСМІЧНІ МІСІЇ, ЦІКАВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ У ДІАЛОЗІ З АСПІРАНТКОЮ КАФЕДРИ АСТРОНОМІЇ ВАЛЕРІЄЮ РИЧАГОВОЮ

Астрофізикня Валерія Ричагова в очікуванні початку третього року навчання в аспірантурі, і тому активно працює над матеріалом для дисертаційної роботи, одночасно готується до виступів на конференціях. Її дослідження присвячене фізичним та динамічним властивостям астероїдів, що входять до сімейств головного поясу. У межах дисертаційного дослідження, науковиця працює з даними космічної місії Dawn, метою якої були астероїд 4 Веста та карликова планета Церера.

Валерія Ричагова:

– Моя робота пов'язана, переважно, з обробкою зображень поверхні астероїда Веста, отриманих під час проведення

місії, подальшим пошуком ділянок з аномальними оптичними властивостями та їх інтерпретацією. Задля ідентифікації таких ділянок, використовують методи фазових та колориметричних відношень, розроблені харківськими астрономами з метою обробки та аналізу знімків поверхні Місяця.

Як підтверджує практика, ці методи можуть бути успішно застосовані й для інших безатмосферних тіл, як-от Веста та Церера, та давати цікаві, іноді навіть дивовижні результати. Останні місяці увага сконцентрована на аналізі зображень ділянок Вести, які містять плями речовини, названої «світлою мантією», яку наразі інтерпретують як ударний розплав, який виник під час утворення гігантського ударного басейну Rheasilvia на південному полюсі Вести. Ця речовина переважно демонструє значне поглинання в синій частині спектра, трішки вище альbedo порівняно з навколишніми ділянками поверхні та більшу глибину смуги поглинання мінералу піроксену. Однак, що важливіше, популяція плям є однорідною за розмірами та формами, плями показують досить різний ступінь окресленості й чіткості країв. Ми працюємо над тим, щоб класифікувати плями за їх морфологією та оптичними властивостями. Уже отримані нами дані вказують на те, що природа плям найімовірніше не може бути пояснена однією гіпотезою про ударний розплав.

Однак війна однозначно накладає свій відбиток на роботу як уже досвідчених українських астрономів, так і студентів та аспірантів, які лише починають свій науковий шлях. Для харківських астрономів повномасштабне вторгнення було особливо болючим через окупацію Чугуївської спостережної станції

російськими загарбниками. Драматичними є наслідки окупації, яка тривала з березня по вересень 2022 року: основні інструменти та електричне обладнання знищені, пограбовані або пошкоджені, постраждали інфраструктурні об'єкти на території станції, обшивка купола павільйону, де телескоп АЗТ-8, пробита в кількох місцях уламками. На щастя, сам телескоп цілий, а от приймачі світла – вартісні ПЗЗ-камери були знищені – просто розстріляні як мішені. Ці злочинні дії зробили неможливими подальші проведення наукових спостережень на станції та практик студентів, яка слугувала осередком науки та освіти довгі 60 років та зробила можливими якісні дослідницькі роботи національного та міжнародного рівня.

Тому на цю мить ми активізуємо всі сили, щоб підтримувати високий рівень досліджень, використовуючи дані міжнародних оглядів та космічних місій, що є у вільному доступі, та робимо все можливе задля відновлення станції та відродження й популяризації астрономії в Україні.

– Пані Валеріє, де перебуваєте нині, які складнощі та проблеми долає молодий науковець сьогодні?

– Початок повномасштабного вторгнення ми з сім'єю зустріли в Харкові, однак більшу частину 2022 року провели за його межами, у відомому по зруйнованому музею селі Сквородинівка. Там в онлайн-форматі для мене відбувся захист магістерського диплома. Так само як і згодом вступні іспити в аспірантуру. Але в проміжках довелося помандрувати. З грудня 2023 року стабільно в Харкові, тому, як і будь-який харків'янин, стикаюся з проблемами, обумовленими

ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ АСТЕРОЇДА

повномасштабним вторгненням. Обстріли та обмежене енергопостачання викликає дискомфорт, призводить до додаткового емоційного навантаження, іноді – виснаження. Але ніколи не стане перешкодою для продовження роботи, бо жага до знань та втілення мрій є тією рушійною силою, яка вела світ по шляху розвитку у всі часи, навіть найбільш складні. Так само і зараз.

Однак, окрім глобальних зовнішніх проблем, існують специфічні, притаманні кожній окремій галузі. Серед таких в астрономії можна назвати проблеми, пов'язані з якістю та різноманітністю спостережного матеріалу. Деякі дослідження, тематика яких є, безсумнівно, цікавою та перспективною, могли б розвиватися в зовсім іншому темпі, якби вчені мали змогу вміти отримувати, наприклад, фізичні та динамічні параметри тіл з достатньо високою для конкретної задачі точністю, мали дані про космічний об'єкт, отримані різними методами. У моєму випадку, важливим підсиленням могли б стати зображення астероїда Веста з кращою просторовою роздільною здатністю або ж зразки поверхневого шару реголіту з певних ділянок астероїда. Це б значно сприяло точнішій інтерпретації поведінки ділянок з аномальними спектральними властивостями.

Іноді, щоб отримати таку додаткову інформацію, доводиться бути терплячим та чекати реалізації відповідної космічної місії, розвитку технологій, що здатні полегшити процес отримання інформації або працювати над методами, які дозволять інакше поглянути на вже наявні дані. Робота астронома, безсумнівно, про вибір бути терплячим та стикатися з задачами, які не мають швидкого та очевидного шляху вирішення. Одночасно це і про вибір завжди перебувати в процесі навчання, слідкувати за останніми новинами та здобутками науки. Поєднувати критичне мислення з готовністю до нових, нестандартних ідей та рішень.

– Що для вас особисто означає бути науковцем у цей непростий для країни час?

– Це насамперед підтримувати вітчизняну фундаментальну науку. Дослідження в галузі астрономії не є популярним напрямом через низку причин, серед яких, зокрема обмежене фінансування та елементарна недостатня обізнаність населення про існування таких досліджень в Україні. Окремим болісним ударом став початок повномасштабного вторгнення, який, як я згадувала раніше, відібрав у харківських астрономів Чулуївську спостережну станцію. Тому я прагну бути частиною астрономічної наукової спільноти, яка формувалася довгі роки, у складі якої були та є видатні вчені, результати роботи яких роблять вагомий внесок у розвиток астрономії на світовому рівні. Зберігати те, що є, та примножити – такий девіз наразі. Окрім того, я зацікавлена в популяризації астрономії та донесенні до широкого загалу загадок світу та таємниць, з якими пов'язана ця галузь. Астрономія – це цікаво та захопливо, однак водночас це кропітка праця багатьох поколінь та сподівання людства на краще розуміння Всесвіту, частиною якого воно є. У майбутньому я хочу зробити свій внесок

у процес наближення до цього розуміння.

– Ваш головний здобуток року, що минув?

– Протягом минулого року мені вдалося взяти участь у чудових наукових заходах та конференціях, де я зустріла безліч цікавих людей. Для мене комунікація є важливою складовою робочого процесу, тому можливість працювати поруч з експертами у своїй галузі та переймати їхній досвід є цінним. Тому для мене здобутком стала більша цільна інтеграція у наукову спільноту, процесу якої у свій час завадили пандемія та початок повномасштабного вторгнення.

– Що вас підтримує, мотивує та надихає?

– Природа. Для мене немає більш приємного проведення вільного часу, ніж відвідування лісу, водоєм, тому одним з найбільш улюблених місць Харкова був та залишається Саржин Яр. А мотивують, переважно, успіхи та здобутки старших колег та наставників. Коли маєш перед собою гідний приклад, то розумієш, що й ти зможеш так само – слід лише не зупинятися та працювати невпинно до своєї цілі. Досвід – це те, що набувається в

ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ АСТЕРОЇДА

результаті незліченних спроб, помилок та повторних спроб. Мене надихають люди, які з посмішкою зустрічають перешкоди, а кожен виклик для них стає новою силою.

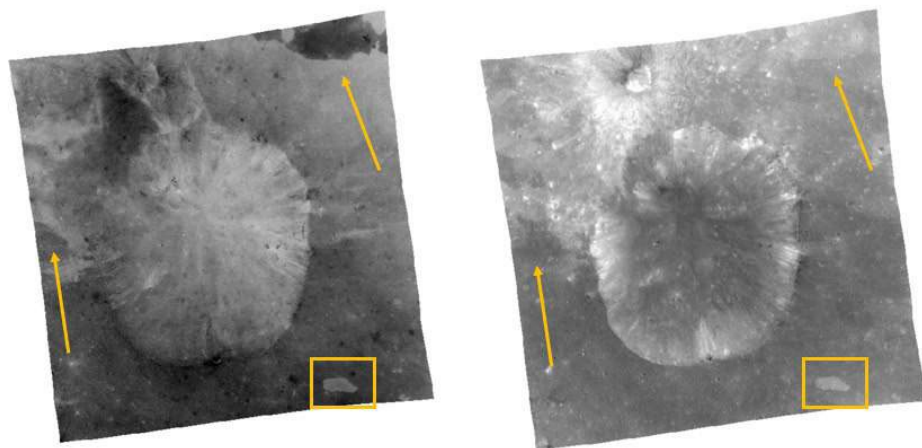
– Улюблений вислів?

– “Ессе Ното”, – у цьому виразі багато барв та значень сформувалося для мене за останні роки.

– Плани та мрії?

– Найбільша мрія для мене, як і для багатьох з нас, це найскоріше настання Перемоги. Також я сподіваюсь на те, що вітчизняна астрономія буде мати гідний розвиток надалі. А ще те, що колись я зможу побачити в рідному університеті галасливий натовп студентів, який безтурботно поспішає на заняття.

Якщо говорити про найближчі плани, то успішно захистити дисертаційну роботу та продовжувати дослідження, почати працювати над проектами, пов'язаними з популяризацією астрономії та освітою.

Ділянка навколо кратеру Orphea (8°S, 309°E, D=37 км). Карти розподілу колориметричних відношень $C(438nm/749nm)$ (ліворуч) та $C(749nm/917nm)$ (праворуч). Кілька плям, раніше класифікованих як світла мантія, показують значною мірою відмінні спектральні характеристики порівняно з традиційною спектральною поведінкою плям.

Ліна ТИМАРСЬКА.